

deels overladte Forstinspacturen, der har Bygningerne som Embedsbolig. Hvad nu angaaer Indtægten af de 4 Hovedgaarde, da ere 2 af dem bortforpagtede ved offentlig Auction i Aaret 1845 under saadanne Betingelser, som da vare de almindelige under Domainebestyrelsen. Jeg troer efter den Tilstand, de vare i, at Forpagtningsafgiften har været høj nok, ved den ene Gaard meget høj, og det slutter jeg ikke blot deraf, at Forpagteren er i Restance og i den største Forlegenhed, saa at han sandsynligviis maa forlade Gaarden, men ogsaa tillige af Gaardens Historie; thi den har i en Række af Aar, i næsten hele dette Aarhundrede, ikke kunnet underholde Forpagteren eller Besidderen med de Byrder, som han havde at svare; den har nemlig været bortfulgt til Arvesætte, og Akademiet har maattet overtage Gaarden igjen. De to andre Hovedgaarde ere i forrige Aar bortforpagtede ved offentlig Auction efter Conditioner, som ere aldeles stemmende med Domainebestyrrelsens nu sædvanlige Forpagtningsconditioner. Jeg har nemlig derom confereret med Domainedirecteuren, og han har aldeles billiget de Forandringer, som jeg selv i Forveien havde antaget maatte skee i de tidligere brugelige Betingelser. Ved den ene Gaard fik Statskassen et Tillæg, ved den anden led den et Tab.

Der er talt om Bygningsudgifterne, og der er nævnt, at der iaar forlanges 2,088 Rbd. til Bygningerne ved 3 Hovedgaarde, efterat der i de foregaaende fem Aar i Gjennemsnit er anvendt 10,860 Rbd. paa Hovedgaardernes Bygninger. — Herved maa jeg bede bemærket, ogsaa for den foregaaende Bestyrelses Vedkommende, hvilken jeg ligesaavel bør forsvare, fordi jeg antager, at den har handlet forsvarligt, at Akademiet er kommet i Besiddelse af 3 af Hovedgaardene, under Omstændigheder, der medførte, at de saavel med Hensyn til Drift som med Hensyn til Bygninger vare i den daarligste Tilstand, og at de nødvendige Forbedringer have været opsatte til de senere Aar, da Akademiets Fordegods ved Sædeprisernes Stigen osv. begyndte at indbringe mere.

Der er dernæst omtalt Bestyrelsesomkostningerne; disse bør og skulle nedsættes, men Hovedbetingelsen derfor er, at Bøndergodset

gaaer over til Eiendom, hvorved jeg troer, at den locale Gods- og Capital-Bestyrelse for en stor Deel kan falde bort. Derimod er det atter urigtigt, naar Udvalget er gaaet ud fra at at sammenligne Sorø Godsbestyrelse med anden Godsbestyrelse, læggende Hærtornet alene til Grund; thi den saakaldte Godsbestyrelse i Sorø har foruden Godset tillige under sig alle de Akademiet tilhørende Skibstadsbygninger (hvoraf i de sidste Aar en Deel er solgt for deeltagtigt), dernæst det hele Regnskab for Sorø Akademies Opdragelses-Anstalt, den hele Indcassation af Elevernes og de Skoleføgendes Contingenter, Udbetalingen af alle Gager og Forskud o. s. v. Udgifterne ved hele Kasse- og Regnskabsvæsenet for Læreanstalten med dens hele vidtløftige Apparat ere saaledes indbefattede under Udgifterne til Godsbestyrelsen. Vil man lægge Hærtornet til Grund og sammenligne Sorø Godsbestyrelse med enkelte af de Godsbestyrelser, der staae under Domainedirectoraetet, f. Ex. den for Jægerspris, koster Sorø Akademis Godsbestyrelse forholdsviis ikke saameget. Derved er nu vistnok ikke beviist, at den ikke koster for meget; men jeg vilde blot tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Sammenligningen er urigtig, da det Hensyn er udeladt, som nødvendigviis burde tages.

Om min Tilbøielighed til at afhænde til Selveieendom har jeg allerede udtalt mig.

Naar man vil gjennemgaae Udvalgets Fleertals Betænkning, troer jeg ikke, at man skal finde anført andre væsentlige Punkter til at begrunde det Forslag til en Forandring i Bestyrelsen, eller til en Undersøgelse deraf, som er fremkommet; og jeg tør, efter hvad jeg her har udtalt og beviist, paastaae, at der ikke foreligger nogen tilstrækkelig Grund til at tage Beslutninger, der involvere en Dadel over den hidtilværende Bestyrelse, eller til at søge tilveiebragt en ekstraordinær Undersøgelse, som om man tvivlede om, at den nærværende Bestyrelse af sig selv fulgte og i Fremtiden vilde følge rigtige Principer.

Hvad angaaer Forslaget at henlægge Bestyrelsen af disse Stiftelsers Capitaler og Eiendomme under Finantsministeriet, har man paaberaabt sig Uttringer af mig; jeg har ganske vist udtalt, at det var vanskeligt at have denne